

1. Inleiding

De afgelopen periode heeft volop in het teken van de transitie en transformatie gestaan. Met de nieuwe taken op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, participatie en jeugd hebben gemeenten nog meer te maken gekregen met het dagelijks leven van inwoners. Een integrale aanpak hoort hierbij. In de uitvoering (Wegwijs+) is al langer sprake van een integrale werkwijze. Met het beleidskader sociaal domein zetten we deze stap nu ook op beleidsniveau: in plaats van een kader op elk deelterrein naar één integraal beleidskader voor het hele sociale domein.

Het sociaal domein omvat in ieder geval de terreinen jeugd, participatie, Wmo, sport, ouderen, toegankelijkheid, armoede, onderwijs, schuldhulpverlening, mantelzorg, gezondheid, vrijwillige inzet en cultuur. Verder kan sociaal beleid niet los worden gezien van beleid op andere terreinen, zoals woningbouw, vervoer, inrichting openbare ruimte en veiligheid.

Het beleidskader bevat geen nieuw beleid, maar geeft de rode draad, de essentie, uit de verschillende 'losse' beleidsplannen weer. Daarbij is voor een nieuwe vorm gekozen, een korte animatiefilm. De animatie “*Wij zijn Vught*” visualiseert het Beleidskader sociaal domein. De animatie is te zien via de link https://youtu.be/4Yu7Vgs4K_Q

Naast de kaders is in het voorjaar gestart met het voorbereiden van de Lokale Sociale Agenda. De Lokale Sociale Agenda laat zien waar we in de periode tot eind 2018 de focus op willen leggen in Vught en welke activiteiten daaraan bijdragen.

2. Ons doel: iedereen kan meedoen

‘Iedereen kan meedoen, ongeacht leeftijd, beperking, inkomen of afkomst, zo zelfstandig en volwaardig mogelijk’ is waar het sociaal beleid zich op richt. Het gaat daarbij over deelnemen aan de maatschappij in brede zin: werken, wonen, opgroeien, vrije tijd enz.

Doel is een gemeente waarin het prettig samenleven is en een betrokken gemeenschap die tegen een stootje kan.

3. Wat vinden we belangrijk?

De volgende uitgangspunten zijn leidend voor beleid en uitvoering:

- a. *Preventie als vertrekpunt*
Doel: voorkomen van (toename van) problemen, beperken dure interventies en ondersteuning
 We zetten stevig in op het voorkomen en waar mogelijk beperken van (zwaardere) problemen.
- b. *Waar kan in eigen regie*
Doel: autonomie, eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid stimuleren. Niet betuttelen.
 Centraal staat steeds wat een inwoner zelf belangrijk vindt voor zijn/haar leven. In het beleid is ruimte voor keuzevrijheid. Ook als mensen afhankelijk zijn van voorzieningen is het belangrijk dat ze zeggenschap, autonomie houden.
 De gemeente stimuleert de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van inwoners. Uitgangspunt is niet “zorgen voor” maar “zorgen dat”, het scheppen van de condities die bevorderen dat mensen hun eigen kracht benutten. Door meedenken, bemiddelen en faciliteren.
 Uitgangspunt is dat wat men zelf kan, men dat ook zelf doet.
- c. *De eigen leefwereld staat centraal*
Doel: een effectievere aanpak door een logische, samenhangende, doel- en resultaatgerichte ‘gezond verstand’ benadering.
 We denken niet vanuit de systemen, maar vanuit het gewone leven, met alle aspecten die daarbij horen en in samenhang.
- d. *Zo gewoon en zo dichtbij mogelijk*
Doel: zoveel mogelijk aansluiten bij het normale leven. Uitstellen of voorkomen van specialistische hulp.
 Ondersteuning organiseren we zo dichtbij en zo licht en gewoon mogelijk. Dat betekent bijvoorbeeld dat dagbesteding ook kan bestaan uit het meedoen aan activiteiten bij De Rode Rik, of dat een sportvereniging een aanbod heeft voor mensen met een beperking. Zwaardere vormen van ondersteuning of zorg zetten we in waar dit noodzakelijk is. Uitgangspunt is: algemeen als het kan, specifiek als het nodig is.
- e. *Met de juiste partners*
Doel: beter en duurzamer resultaat, gedeelde verantwoordelijkheid
 Als gemeente werken we samen met inwoners, vrijwilligersorganisaties, formele organisaties. We werken in wisselende coalities en kijken daarbij wat leidt tot het beste en duurzaamste resultaat. Onze rol in samenwerking varieert. Van regievoerder tot financier/opdrachtgever, van adviseur tot uitvoerder. We laten ruimte waar dat kan, stimuleren en faciliteren en brengen partijen met elkaar in contact.

4. De rol van de gemeente verandert

Ontwikkelingen in de (Vughtse) samenleving, de decentralisatie van overheidstaken (en de bijbehorende financiële uitdaging) vragen om een andere manier van werken. Een manier van werken die bijna altijd samenwerken is. Daarbij is niet langer de werkelijkheid van de organisatie van de gemeente Vught leidend, maar het effectief organiseren van oplossingen. Dit vraagt om een groot verbindend vermogen van de gemeente. Daarmee voelen inwoners en organisaties in Vught zich betrokken en worden zij partners bij de aanpak van maatschappelijke problemen. Het vraagt om een nieuwe manier van organiseren: het organiseren in flexibele netwerken, met wisselende rollen en partners.

Deze rolverschuiving is heel zichtbaar in de Lokale Sociale Agenda 2017-2018. Bij de diverse thema's die uitgewerkt zijn staat een scala aan rollen toebedeeld aan de gemeente Vught. Van kartrekker tot facilitator, van regisseur tot mede-uitvoerder, van aanjager tot partner en van

financier tot initiatiefnemer. Naast de gemeente hebben professionele partijen, vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven een steeds grotere rol in het behalen van de centrale doelstelling: *Iedereen in Vught doet mee*. Het is daarmee geen puur gemeentelijke doelstelling, maar een doelstelling van iedereen die bijdraagt aan de samenleving in Vught.

5. Lokale Sociale Agenda: de speerpunten tot en met 2018 en de wijze van monitoring

De eerdergenoemde doelstelling en uitgangspunten zijn leidend voor het gemeentelijk sociaal beleid. Daarnaast kiezen we voor een beperkt aantal onderwerpen waar we extra op inzetten: mantelzorgondersteuning, ontmoeten en zinvolle daginvulling, wijkpunten, toegankelijkheid, armoede en jeugd. Het zijn de onderwerpen die uit de gesprekken met het veld, een digitale peiling en de opiniërende bijeenkomst met de raad zijn gekomen. De uitgebreide agenda met activiteiten, rol van gemeente en partners is als bijlage bijgevoegd.

In de planning- en controlcyclus komen doelen, activiteiten en middelen samen voor het gehele sociale domein. De P&C cyclus is dan ook de plaats voor het stellen van inhoudelijke en financiële kaders en monitoring. Daarnaast blijven wij periodiek over het sociaal domein rapporteren.

Onderstaand is voor elk thema van de Lokale Sociale Agenda aangegeven welke indicatoren/criteria we hanteren. In principe zijn deze onderdeel van de P&C cyclus.

- *Mantelzorgondersteuning*

Doel is overbelasting van mantelzorgers tegen te gaan. Komend jaar ligt de focus op respijtzorg (even vrijaf voor de mantelzorger), intensivering van de samenwerking met bij mantelzorg betrokken organisaties en het bereiken van groepen mantelzorgers die nu onvoldoende in beeld zijn.

Indicator/ kengetal	Onderdeel P&C-cyclus	Rapportage sociaal domein	Bron/wanneer
% mantelzorgers dat zich overbelast voelt		X	Gezondheidsmonitor GGD ¹ (2016 en 2020)
% ondervraagden dat tevreden is over de ondersteuning	X		Tevredenheidsonderzoek sociaal domein/Wegwijs+ (2018)
% ondervraagden dat vindt dat er voldoende passend aanbod aan respijt zorg is		X	- Gemeentelijke inventarisatie (2018) - Peiling onder intermediairs - Peiling onder klanten Wegwijs+

¹ De GGD monitors (jongeren, ouderen, volwassenen) worden eens per vier jaar uitgevoerd. Het betreft gedegen onderzoek met betrouwbaar en representatief resultaat. In de laatste kolom staat wanneer de laatste en eerstvolgende monitor plaatsvindt.

- *Ontmoeting en zinvolle daginvulling*

Doel is het versterken van sociale netwerken, het voorkomen van eenzaamheid en het op een zinvolle manier actief kunnen zijn. Focus ligt het komende jaar op het realiseren van een aantrekkelijk aanbod aan dagactiviteiten ‘zo gewoon en zo dichtbij mogelijk’ (dichtbij huis, aansluitend bij wat al is) met hulp/zorg op maat. Hier ligt een relatie met de wijkpunten.

Indicator/ kengetal	Onderdeel P&C-cyclus	Rapportage sociaal domein	Bron/wanneer
Cijfer beoordeling voorzieningen	X		- Waar staat je gemeente (2018) - Informatie van aanbieders, - Peiling onder deelnemers
% inwoners dat zich eenzaam voelt		X	Gezondheidsmonitor GGD (2016 en 2020)
Aantal nieuwe initiatieven voor ontmoeten en daginvulling		X	Initiatieven vanuit Samen Sterk in de Wijk
Cijfer voor de tevredenheid van de sociale kwaliteit van de leefomgeving	X		Waar staat je gemeente (2018)

- *Wijkpunten*

Doel is het realiseren van wijkpunten. Met een aanbod dat past bij de vraag in de wijk, waar ruimte is voor ontmoeting, activiteiten en ondersteuning. De focus ligt komend jaar op de ontwikkeling van een wijkpunt in De Petrus, Vught Noord en de doorontwikkeling van initiatieven voor de buurt met zorginstellingen, sportverenigingen enz.

Indicator/ kengetal	Onderdeel P&C-cyclus	Rapportage sociaal domein	Bron/wanneer
Aantal operationele wijkpunten 2018	X		
Invulling wijkpunten		X	
Beoordeling tevredenheid	X		Waar staat je gemeente (2018)

- *Toegankelijkheid*
Doel is zorgen dat iedereen, ongeacht beperking, handicap, chronische ziekte, deel kan nemen aan de (lokale) samenleving. Dit betekent fysieke, maar ook sociale (en andere, bijvoorbeeld digitale) drempels wegnemen. Focus ligt in eerste instantie op het in beeld krijgen van de huidige stand van zaken (quick scan) en het maken van een plan van aanpak. We maken zo een start met de invulling van het in 2016 geratificeerde VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap.

Indicator/ kengetal	Onderdeel P&C-cyclus	Rapportage sociaal domein	Bron/wanneer
Volgt op basis van resultaten quick scan		X	

- *Armoede*
Doel is verbetering van de leefsituatie van mensen in armoede. Focus ligt het komende jaar op het vergroten van het bereik van voorzieningen en een extra inzet op kinderen in armoede (coördinator).

Indicator/ kengetal	Onderdeel P&C-cyclus	Rapportage sociaal domein	Bron/wanneer
% inwoners dat stress ervaart als gevolg van financiële situatie		X	Gezondheidsmonitor GGD (2016 en 2020)
% dat aangeeft dat door hulp schulden zijn afgenomen	X		Klanttevredenheidsonderzoek Wegwijs+ (2018)
% dat aangeeft meer inzicht in geldzaken te hebben gekregen door hulp	X		Klanttevredenheidsonderzoek Wegwijs+ (2018)
Aantal inwoners dat gebruik maakt van de Meedoenregeling	X		Cijfers gemeente (2018)
Omvang gebruik Kindregelingen	X		Cijfers gemeente (2018)

- *Jeugd*
Doel is een stevige basis voor de jeugd. Focus ligt op de uitvoering van de transformatie-opgave jeugdzorg en de vertaling naar de Vughtse situatie. Dat betekent onder meer verbeteren van de toegang door versterking van de samenwerking met o.a. huisartsen, onderwijs en Welzijn. Hierdoor is er nog meer aandacht voor preventie en vroegtijdige signalering.

Indicator/ kengetal	Onderdeel P&C-cyclus	Rapportage sociaal domein	Bron/wanneer
% van aantal verwijzingen naar jeugdzorg door huisartsen in relatie tot het totaal aantal verwijzingen jeugdzorg	X		Waarstaatjegemeente (2018)
% voortijdig schoolverlaters	X		Gegevens RBL
% werkloze jongeren	X		Waarstaatjegemeente (2018)
% Beëindigde jeugdhulptrajecten volgens plan	X		Waarstaatjegemeente (2018)
% jongeren met jeugdhulp met en zonder verblijf	X		Waarstaatjegemeente (2018)

